

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA SVETA (EU) 2016/369

z dne 15. marca 2016

o zagotavljanju nujne pomoči v Uniji

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 122(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Medsebojna pomoč in podpora ob nesrečah sta tako temeljni izraz univerzalne vrednote solidarnosti med ljudmi kot tudi moralna dolžnost, saj se ob takih nesrečah lahko zgodi, da precejšnje število ljudi ne more zadovoljiti svojih osnovnih potreb, kar ima lahko negativne posledice za njihovo zdravje in življenje.
- (2) Posledice nesreč, ki jih povzroči človek, in naravnih nesreč v Uniji so vse hujše. To je povezano s številnimi dejavniki, kot so podnebne spremembe, pa tudi z drugimi zunanji dejavniki in okoliščinami v sosedstvu Unije. Trenutne razmere v Uniji v zvezi z migracijo in begunci so izrazit primer situacije, ki lahko kljub prizadevanjem Unije za odpravo temeljnih vzrokov v tretjih državah neposredno vpliva na gospodarske razmere držav članic.
- (3) Zaradi teh razmer je Evropski svet 19. februarja 2016 Komisijo pozval, naj vzpostavi zmogljivosti za notranje zagotavljanje humanitarne pomoči, da bi podprli države, ki se soočajo z velikim številom beguncev in migrantov.
- (4) Nesreče, ki jih povzroči človek, in naravne nesreče imajo lahko takšen obseg in posledice, da lahko povzročijo resne gospodarske težave v eni ali več državah članicah. Do njih lahko pride tudi v eni ali več državah članicah, ki se že spopadajo z resnimi gospodarskimi težavami iz drugih razlogov, kar bi še dodatno otežilo in poslabšalo splošne gospodarske razmere zadevnih držav članic. V vsakem primeru bi to negativno vplivalo na zmogljivost za odzivanje zadevnih držav članic ter na zagotavljanje pomoči in podpore ljudem v stiski.
- (5) Medtem ko Unija že lahko dodeli podporo makrofinančne narave državam članicam in izrazi evropsko solidarnost s prizadetimi regijami prek Solidarnostnega sklada Evropske unije, ustanovljenega z Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2002 ⁽¹⁾, trenutno ni ustreznega instrumenta na ravni Unije, ki bi na dovolj predvidljivi in neodvisni podlagi reševal humanitarne potrebe z nesrečami prizadetih ljudi v Uniji, kot so pomoč v hrani, nujna zdravstvena oskrba, zavetišča, voda, sanitarna oskrba in higiena, zaščita in izobraževanje. Medsebojna pomoč se lahko ponudi na podlagi mehanizma Unije na področju civilne zaščite v skladu s Sklepom št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, vendar temelji delovanje navedenega mehanizma na prostovoljnih prispevkih

⁽¹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije (UL L 311, 14.11.2002, str. 3).

⁽²⁾ Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (UL L 347, 20.12.2013, str. 924).

držav članic. Pomoč in podpora se lahko zagotovita tudi prek obstoječih instrumentov politik in financiranja Unije, na primer tistih, ki so namenjeni vzpostavitvi območja svobode, varnosti in pravice v Uniji. Vsaka taka pomoč in podpora pa bi bila dodatne in dopolnilne narave pri uresničevanju glavnih ciljev politike navedenih instrumentov in zato omejenega obsega.

- (6) Zato se zdi primerno, da Unija ukrepa v duhu solidarnosti za zadovoljitev osnovnih potreb z nesrečami prizadetih ljudi v Uniji in prispeva k zmanjšanju gospodarskih posledic teh nesreč za zadevne države članice.
- (7) Zaradi podobnosti zadovoljevanja osnovnih potreb z nesrečami prizadetih ljudi v Uniji z zagotavljanjem nujne pomoči in zagotavljanja humanitarne pomoči ljudem, ki so jih prizadele nesreče, ki jih povzroči človek, ali naravne nesreče v tretjih državah, bi bilo treba vse dejavnosti na podlagi te uredbe izvajati v skladu z mednarodno dogovorjenimi humanitarnimi načeli. Ti ukrepi ustrezajo gospodarskim razmeram v državah članicah, ki se soočajo s temi težavami, in dopolnjujejo ukrepe Unije, ki spodbujajo sodelovanje med državami članicami, da se izboljša učinkovitost sistemov za preprečevanje naravnih nesreč ali nesreč, ki jih povzroči človek, in zaščito pred njimi.
- (8) Glede na potrebo po delovanju v duhu solidarnosti bi bilo treba zagotavljanje nujne pomoči na podlagi te uredbe financirati iz splošnega proračuna Unije in z morebitnimi prispevki drugih javnih ali zasebnih donatorjev.
- (9) Povračilo stroškov ter oddaja javnih naročil in dodeljevanje nepovratnih sredstev na podlagi te uredbe bi se morali izvajati v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ob upoštevanju posebne narave nujne pomoči. Zato je primerno omogočiti neposredno ali posredno dodeljevanje nepovratnih sredstev in oddajo javnih naročil ter omogočiti financiranje do 100 % upravičenih stroškov iz nepovratnih sredstev in dodeljevanje nepovratnih sredstev z retroaktivnim učinkom. Komisija bi morala imeti možnost financiranja dejavnosti nujne pomoči katere koli organizacije, ki ima ne glede na svojo pravno naravo, javno ali zasebno, potrebne izkušnje, in v ta namen in odvisno od primera uporablja neposredno ali posredno upravljanje.
- (10) Nadalje se je primerno opreti na organizacije, s katerimi je Komisija sklenila okvirne partnerske sporazume v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1257/96 ⁽²⁾, ob upoštevanju ustreznosti izkušenj teh organizacij pri zagotavljanju humanitarne pomoči v tesnem usklajevanju s Komisijo. Kadar koli je le mogoče, bi si bilo treba prek partnerskih organizacij z okvirnimi partnerskimi sporazumi prizadevati za sodelovanje lokalnih nevladnih organizacij, da bi čim bolj okrepili sinergije in učinkovitost vsakršne nujne pomoči, ki se zagotovi na podlagi te uredbe.
- (11) Finančni interesi Unije bi morali biti v celotnem ciklu odhodkov zaščiteni s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem nepravilnosti, povračilom izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno uporabljenih sredstev ter po potrebi upravnimi in denarnimi kaznimi v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012.
- (12) S to uredbo bi bilo treba določiti podlago za zagotavljanje finančne podpore v primeru naravnih nesreč ali nesreč, ki jih povzroči človek, glede česar bi bila v duhu solidarnosti Unija v boljšem položaju kot države članice, ki ukrepajo same in neuskajajo, za zagotavljanje ustrezne ravni financiranja in uporabo teh sredstev za gospodarno, učinkovito in uspešno izvajanje dejavnosti, ki bi lahko reševale življenja, s čimer bi se omogočilo učinkovitejše ukrepanje zaradi njegovega obsega in dopolnjevanja.
- (13) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinkov ukrepov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

⁽²⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči (UL L 163, 2.7.1996, str. 1).

- (14) Zagotavljanje nujne pomoči na podlagi te uredbe bi bilo treba ustrezno spremljati in pri tem po potrebi uporabljati najustreznejše strokovno znanje, ki je na voljo na ravni Unije. Poleg tega bi bilo treba oceniti celostno izvajanje te uredbe.
- (15) Glede na nujnost potrebne podpore bi morala ta uredba začeti veljati takoj –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta uredba določa okvir, znotraj katerega se lahko s posebnimi ukrepi, ki ustrezajo gospodarskim razmeram, dodeli nujna pomoč Unije v primeru obstoječe ali potencialne naravne nesreče ali nesreče, ki jo povzroči človek. Takšna nujna pomoč se lahko zagotovi zgolj takrat, kadar izjemen obseg in posledice nesreče povzročijo hude in obsežne humanitarne posledice v eni ali več državah članicah, ter le v izjemnih okoliščinah, ko ne zadostuje noben drug razpoložljiv instrument v državah članicah in na ravni Unije.
2. Nujna pomoč na podlagi te uredbe je v podporo ukrepom, ki jih sprejme prizadeta država članica, ter jih dopolnjuje. V ta namen se zagotovita tesno sodelovanje in tesno posvetovanje s prizadeto državo članico.

Člen 2

Aktivacija nujne pomoči

1. Odločitev o aktivaciji nujne pomoči na podlagi te uredbe v primeru obstoječe ali potencialne nesreče sprejme Svet na predlog Komisije, pri čemer po potrebi tudi določi, za koliko časa je pomoč aktivirana.
2. Svet nemudoma preuči predlog Komisije iz odstavka 1 in ob upoštevanju nujnosti situacije odloči o aktivaciji nujne pomoči.

Člen 3

Upravičeni ukrepi

1. Nujna pomoč na podlagi te uredbe zagotavlja nujen odziv na osnovi potreb, ki dopolnjuje odziv prizadetih držav članic in katerega namen je ohranjanje življenj, preprečevanje in lajšanje človeškega trpljenja ter ohranjanje človekovega dostojanstva, kadar koli je to potrebno zaradi nesreče iz člena 1.
2. Nujna pomoč iz odstavka 1 lahko vključuje katere koli ukrepe humanitarne pomoči, ki bi bili upravičeni do financiranja Unije v skladu s členi 2, 3 in 4 Uredbe (ES) št. 1257/96, in lahko zato obsega dejavnosti pomoči, podpore in po potrebi zaščite za reševanje in ohranjanje življenj ob nesrečah ali takoj po njih. Pomoč se lahko uporablja tudi za financiranje katerih koli drugih izdatkov, neposredno povezanih z izvajanjem nujne pomoči na podlagi te uredbe.
3. Nujna pomoč na podlagi te uredbe se odobri in izvaja v skladu s temeljnimi humanitarnimi načeli humanosti, nevtralnosti, nepristranskosti in neodvisnosti.
4. Ukrepe iz odstavka 2 izvaja Komisija ali partnerske organizacije, ki jih izbere Komisija. Komisija lahko kot partnerske organizacije izbere zlasti nevladne organizacije, specializirane službe držav članic ali mednarodne agencije in organizacije, ki imajo potrebno strokovno znanje. Pri tem Komisija tesno sodeluje s prizadeto državo članico.

Člen 4

Vrste finančnih intervencij in izvedbeni postopki

1. Komisija izvaja finančno podporo Unije v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012. Zlasti financiranje Unije za podporne ukrepe na podlagi te uredbe se izvaja z neposrednim oziroma posrednim upravljanjem v skladu s točkama (a) oziroma (c) člena 58(1) navedene uredbe.
2. Nujna pomoč na podlagi te uredbe se financira iz splošnega proračuna Unije in s prispevki drugih javnih ali zasebnih donatorjev kot zunanjimi namenskimi prejemki v skladu s členom 21(4) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.
3. Financiranje Unije za podporne ukrepe na podlagi te uredbe, ki ga je treba izvesti z neposrednim upravljanjem, lahko Komisija dodeli neposredno brez razpisa za zbiranje predlogov v skladu s členom 128(1) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012. V ta namen lahko Komisija sklene okvirne partnerske sporazume ali uporabi veljavne okvirne partnerske sporazume, sklenjene v skladu z Uredbo (ES) št. 1257/96.
4. Kadar Komisija izvaja dejavnosti nujne pomoči prek nevladnih organizacij, se merila v zvezi s finančnimi in operativnimi zmogljivostmi štejejo za izpolnjena, kadar obstaja veljavni okvirni partnerski sporazum med zadevno organizacijo in Komisijo v skladu z Uredbo (ES) št. 1257/96.

Člen 5

Upravičeni stroški

1. Financiranje Unije lahko krije vse neposredne stroške, potrebne za izvajanje upravičenih ukrepov iz člena 3, vključno z nakupom, pripravo, zbiranjem, prevozom, skladiščenjem in distribucijo blaga in storitev v okviru navedenih ukrepov.
2. Posredni stroški partnerskih organizacij se lahko prav tako krijejo v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012.
3. Financiranje Unije lahko krije tudi stroške v zvezi z dejavnostmi priprave, spremljanja, nadzora, revizije in ocenjevanja, ki so potrebne za upravljanje nujne pomoči, zagotovljene na podlagi te uredbe.
4. Financiranje Unije za ukrepe nujne pomoči na podlagi te uredbe lahko krije do 100 % upravičenih stroškov.
5. Izdatki, ki jih ima partnerska organizacija pred datumom vložitve vloge za financiranje, so lahko upravičeni do financiranja Unije.

Člen 6

Dopolnjevanje in skladnost ukrepov Unije

Prizadevati si je treba za sinergije in dopolnjevanje z drugimi instrumenti Unije, zlasti s tistimi, na podlagi katerih se lahko ponudi določena oblika nujne pomoči ali podpore, kot so Uredba (ES) št. 2012/2002, Sklep št. 1313/2013/EU, Uredba (ES) št. 1257/96, Uredba (EU) št. 223/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, Uredba (EU) št. 513/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, Uredba (EU) št. 514/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, Uredba (EU) št. 515/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ ter Uredba (EU) št. 516/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 223/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o Skladu za evropsko pomoč najbolj ogroženim (UL L 72, 12.3.2014, str. 1).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 513/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi instrumenta za finančno podporo na področju policijskega sodelovanja, preprečevanja kriminala in boja proti njemu ter obvladovanja kriz v okviru Sklada za notranjo varnost in o razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/125/PNZ (UL L 150, 20.5.2014, str. 93).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 514/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o splošnih določbah o Skladu za migracije, azil in vključevanje ter o instrumentu za finančno podporo na področju policijskega sodelovanja, preprečevanja kriminala in boja proti njemu ter obvladovanja kriz (UL L 150, 20.5.2014, str. 112).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 515/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi instrumenta za finančno podporo na področju zunanjih meja in vizumov v okviru Sklada za notranjo varnost in o razveljavitvi Odločbe št. 574/2007/ES (UL L 150, 20.5.2014, str. 143).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 516/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o ustanovitvi Sklada za azil, migracije in vključevanje, o spremembi Odločbe Sveta 2008/381/ES in razveljavitvi odločb št. 573/2007/ES in št. 575/2007/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Odločbe Sveta 2007/435/ES (UL L 150, 20.5.2014, str. 168).

Člen 7

Zaščita finančnih interesov Unije

1. Komisija sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so pri izvajanju dejavnosti, ki se financirajo na podlagi te uredbe, finančni interesi Unije zaščiteni z uporabo preventivnih ukrepov proti goljufijam, korupciji in vsem drugim nezakonitim dejanjem, z učinkovitimi pregledi in, kadar se ugotovijo nepravilnosti, izterjavo neupravičeno izplačanih zneskov ter po potrebi z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi upravnimi in finančnimi kaznimi.
2. Komisija ali njeni predstavniki in Računsko sodišče so pooblaščenca za izvajanje revizij na podlagi dokumentov in na kraju samem pri vseh upravičencih do nepovratnih sredstev, izvajalcih in podizvajalcih, ki so prejeli sredstva Unije na podlagi te uredbe.
3. Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) lahko izvaja preiskave, tudi preglede in inšpekcije na kraju samem, v skladu z določbami in postopki iz Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 ⁽¹⁾ Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽²⁾, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugega nezakonitega dejanja v povezavi s sporazumom ali sklepom o dodelitvi nepovratnih sredstev ali pogodbo, financirano na podlagi te uredbe, ki škodi finančnim interesom Unije.
4. Brez poseganja v odstavke 1, 2 in 3 pogodbe in sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev ter sporazumi z mednarodnimi organizacijami in specializiranimi službami držav članic, ki so posledica izvajanja te uredbe, vsebujejo določbe, ki Komisijo, Računsko sodišče in OLAF izrecno pooblaščajo za izvajanje takšnih revizij in preiskav v skladu z njihovimi pristojnostmi.

Člen 8

Spremljanje in ocenjevanje

1. Ukrepi, ki prejemajo finančno podporo na podlagi te uredbe, se redno spremljajo. Komisija najpozneje v 12 mesecih po aktivaciji nujne pomoči za določeno situacijo v skladu s členom 2 predloži Svetu poročilo ter po potrebi predloge o ukinitvi nujne pomoči.
2. Komisija do 17. marca 2019 Svetu predloži oceno delovanja te uredbe, skupaj s predlogi glede prihodnosti te uredbe in po potrebi predlogi za njeno spremembo ali razveljavitev.

Člen 9

Začetek veljavnosti in aktivacija

1. Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.
2. Svet je odločil, da se nujna pomoč na podlagi te uredbe za sedanji pritek beguncev in migrantov v Unijo aktivira z datumom začetka veljavnosti uredbe, in sicer za obdobje treh let.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽²⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 15. marca 2016

Za Svet
Predsednik
A.G. KOENDERS
